

Nr 24

Utlåtande i anledning av väckt motion om livränta till fru Ebba Tranæus.

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottet hänvisad motion, nr 700 av fröken *Elmén* och herr *von Friesen*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att av statsmedel måtte utbetalas en f. d. kontorsbiträdet i riksgäldskontoret fru Ebba Tranæus tilldömd livränta å 1 000 kr. per år med retroaktiv verkan fr. o. m. 1943.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet har från *fullmäktige i riksgäldskontoret* inhämtat utlåtande över motionen. Om de faktiska förhållanden som ligger till grund för denna meddelar fullmäktige följande:

Fru Tranæus, som är född den 22 februari 1891, anställdes i riksgäldskontoret den 29 augusti 1921 samt befordrades den 1 januari 1922 till extra skrivbiträde, den 1 juni 1924 till extra ordinarie skrivbiträde, den 1 juli 1928 till extra ordinarie kontorsbiträde och den 1 december 1937 till kontorsbiträde i lönegraden 4, nuvarande Ao 5, från vilken sistnämnda befattning hon vid uppnådd pensionsålder beviljades avsked med pension från och med den 1 mars 1951.

Inklusive folkpension uppgår pensionen för närvarande till 753 kronor per månad.

Såsom framgår av motionen påkördes fru Tranæus den 30 maj 1931 på väg till sitt arbete i riksgäldskontoret av en personbil och tillfogades allvarliga skador. Med avbrott för en kortare tids semester var fru Tranæus till följd av olyckan helt sjukledig till och med år 1935. Även i fortsättningen och ända fram till pensioneringen nödgades fru Tranæus ta sjukledigt längre eller kortare perioder. Hon hade tidvis även avkortad tjänstgöring. Denna långa bortovaro påverkade naturligtvis fru Tranæus' möjligheter att vinna befordran i riksgäldskontoret.

Enligt i riksgäldskontoret befintliga handlingar dömde Stockholms rådhusrätt genom utslag den 7 september 1931, vilket sedermera fastställdes av Högsta Domstolen, den till olyckan vållande personbilsföraren att till fru Tranæus och riksgäldskontoret utge vissa mindre skadeståndsbelopp. Det till riksgäldskontoret utdömda beloppet, ca 620 kronor, avsåg viss sjuklön, som kontoret utbetalat till fru Tranæus. Av handlingarna framgår vidare, att det försäkringsbolag, hos vilket bilföraren innehade trafikförsäkring, till fru Tranæus utbetalat sammanlagt 20 000 kronor, eller hela det belopp, för vilket bolaget svarade. Riksgäldskontoret har regressvis vid skilda tillfällen sökt utfå sin skadeståndsfordran hos bilföraren, men denne har visat sig sakna utmättningsbara tillgångar.

Genom dom den 14 november 1944 av Svea hovrätt, vilken dom fastställ-

des av Högsta Domstolen den 16 mars 1946, ålades den skadevållande att till fru Tranæus utge bl. a. en årlig livränta av 1 000 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1943.

Fullmäktige framhåller att någon rättslig grund icke har åberopats till stöd för yrkandet i motionen och att någon sådan såvitt fullmäktige kunnat finna heller icke torde föreligga. Härefter anför fullmäktige:

Motionen aktualiserar åter den mycket omfattande och svårlösta frågan om säkerställande av rätten till skadestånd, då den skadevållande icke själv kan utge gottgörelse. Denna fråga har som bekant vid flera tillfällen under senare år varit föremål för riksdagens prövning (se härom bl. a. första lagutskottets utl. nr 25/1961, nr 8/1963 och nr 12/1964).

Ehuru fullmäktige väl beaktat de ömmande omständigheterna i detta fall, har fullmäktige likväl icke funnit möjligt att biträda motionsyrkandet med hänsyn särskilt till de konsekvenser i prejudicerande riktning som ett bifall till detsamma skulle kunna få. Fullmäktige avstyrker således bifall till förevarande motion.

Utskottet får med instämmande i de av fullmäktige i riksgäldskontoret anförda synpunkterna hemställa,

att motionen II: 700 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 april 1964

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson*, Gorthon, Augustsson och Larfors;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, Hansson i Önnarp, Larsson i Umeå, Bengtsson i Landskrona, Ekström i Iggesund och Fridolfs-son*.

* Ej närvarande vid justeringen.